

घरचा स्वाद,
घरची शुध्दता...

शुद्ध खा... स्वस्थ रहा

नवल

महरीचे व गायीचे साबुन तुप

मे. नवलमल दौलतराम, बॉम्बेलाॅज खाली, आग्रा रोड, धुळे
फोन : (02562) 238661 email : navalgaondhule@gmail.com

मूल्य
२.००

आपला महाराष्ट्र

संस्थापक - लोकमित्र भाई मदाने

WWW.APLAMAHARASHTRA.IN

संयुक्त वर्ष ६९ अंक क्र.३४९ रविवार १३ सप्टेंबर २०२६ धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक आवृत्ती पाने ८

Post Regd.No./DHL/53/24-26

बॉम्बे चष्माघर

गल्ली नं.५, पारोळारोड कॉर्नर, धुळे
फोन : 235222, मो.9021853108

ब्रिक्सने वीस वर्षे महत्त्वाकांक्षी अजेंड्यावर काम करावे ग्लोबल गव्हर्नन्ससाठी दहा प्रस्ताव तयार करावे : मोदी

नवी दिल्ली, दि. १२ : ब्रिक्सच्या अठराव्या शिखर परिषदेला संबोधित करताना पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी संघटनेच्या भविष्यातील वाटकातीलसाठी महत्त्वाकांक्षी अजेंडा निश्चित करण्याचे आवाहन केले. ब्रिक्सला वीस वर्षे पूर्ण झाली असून पुढील वीस वर्षासाठी नव्या दिशेने काम करण्याची गरज असल्याचे मोदी यांनी सांगितले. भारताकडे असलेल्या ब्रिक्सच्या अध्यक्षपदाच्या काळात लोककेंद्री आणि मानवता प्रथम, या दृष्टिकोनाला प्राधान्य देण्यात आल्याचे मोदी म्हणाले. लवचिकता, नाविन्यता, सहकार आणि शाश्वतता या भारताच्या प्रमुख प्रार्थमिकता राहिल्या असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. ब्रिक्सशी सामान्य नागरिकांना जोडण्यासाठी भारताने विविध उपक्रम राबविल्याचेही त्यांनी सांगितले.

ब्रिक्सच्या अध्यक्षपदाच्या काळात साडेतीनशे पेशा अधिक बैठका घेण्यात आल्या आहेत. तीस शहरांमध्ये विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आल्याचे

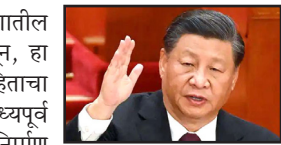

मोदी यांनी सांगितले. ब्रिक्सने गेल्या वीस वर्षांत जागतिक मंचावर स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण केली आहे. ही संघटना कोणाविरोधात नसून सर्वांना सोबत

युद्ध सर्वांच्या हिताविरुद्ध : शी जिनपिंग

नवी दिल्ली : ब्रिक्स शिखर परिषदेत चीनचे अध्यक्ष शी जिनपिंग यांनी मध्यपूर्वेतील आणि आखातातील सध्याच्या संघर्षावर चिंता व्यक्त केली. या युद्धामुळे त्या भागातील नागरिकांचे मोठे नुकसान झाले असून, हा संघर्ष आंतरराष्ट्रीय समुदायाच्या हिताचा नाही, असे जिनपिंग यांनी म्हटले. मध्यपूर्व आणि आखातातील संघर्षामुळे निर्माण झालेली अस्थिरता थांबवून शांतता आणि सुरक्षा कायम ठेवण्यावर भर देण्याची गरज असल्याचे त्यांनी सांगितले. जागतिक शांतता आणि स्थैर्यासाठी ब्रिक्स देशांनी अधिक सक्रिय भूमिका बजावावी, तसेच सुरक्षा आणि आंतरराष्ट्रीय सहकार्याच्या मुद्द्यांवर सदस्य देशांमधील समन्वय वाढवावा, असे आवाहन त्यांनी केले. (पान ८ वर)

घेऊन पुढे जाण्याच्या भूमिकेवर आधारित असल्याचे त्यांनी नमूद केले. पुढील वीस वर्षांसाठी नव्या आणि महत्त्वाकांक्षी अजेंड्यावर काम करण्याची गरज आहे.

यासाठी ब्रिक्सच्या कामकाजाच्या पद्धतीतही बदल करणे आवश्यक असल्याचे मोदी म्हणाले. निर्णयांच्या अंमलबजावणीवर भर ब्रिक्सचे (पान ८ वर)

बारा राज्यात मुसळधार नंदुरबारला ऑरेंज ॲलर्ट

नवी दिल्ली, दि. १२ : अल निनोचा प्रभाव संपूर्ण देशात दिसून येत आहे. देशातील अनेक राज्यांमध्ये समाधानकारक पाऊस झालेला नाही. अनेक भागातील पावसाची तूट वाढताना पाहयला मिळत आहे. याचा परिणाम जलसाठ्यांवर झालेला दिसत आहे. पाऊस कमी झाल्याने अनेक धरणे पूर्ण क्षमतेने भरलेली नाहीत. शेतकरी बांधवही संकटात आहेत. अशातच देशातील अनेक राज्यांमध्ये मुसळधार पावसाचा अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे.

हवामान विभागाच्या अंदाजानुसार, बंगालच्या उपसागरात कमी दाबाचे क्षेत्र तयार झाले असून पुढील तीन दिवसांत हे क्षेत्र ओडिशापासून गुजरातपर्यंत पुढे सरकण्याचा अंदाज आहे. बारा सप्टेंबरला (पान ८ वर)

लोक अदालतीच्या माध्यमातून मनपाच्या तिजोरीत एक कोटींहून अधिक भरणा

धुळे, दि.१२- राष्ट्रीय लोक अदालतीच्या अनुषंगाने धुळे महानगरपालिकेने थकीत मालमत्ता कर वसुलीसाठी राबविलेल्या विशेष मोहिमेला नागरिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. शनिवारी दि.१२ सप्टेंबर जिल्हा न्यायालयात आयोजित लोक अदालतीत मालमत्ता कर भरण्यासाठी नागरिकांची मोठी गर्दी झाली होती. दुपारी एक वाजेपर्यंत मनपाच्या तिजोरीत एक कोटी रुपयांपेक्षा अधिक मालमत्ता कर जमा झाला.

धुळे महानगरपालिकेने ५० हजार रुपयांपेक्षा अधिक मालमत्ता कर थकीत असलेल्या सुमारे चार ते पाच हजार मालमत्ताधारकांना नोटिसा बजावल्या होत्या. या

नोटिसांच्या अनुषंगाने राष्ट्रीय लोक अदालतीत थकीत मालमत्ता कर भरण्याची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली. थकीत करावरील शास्तीमध्ये माफी देऊन नागरिकांनी आपला मालमत्ता कर भरावा, असे आवाहन महानगरपालिकेच्या वतीने करण्यात आले होते. या आवाहनाला प्रतिसाद देत

शनिवारी सकाळपासूनच जिल्हा न्यायालयाच्या परिसरात मालमत्ता कर भरण्यासाठी नागरिकांची गर्दी होऊ लागली. कर भरण्यासाठी नागरिकांच्या मोठ्या रांगा लागल्या होत्या. अनेक मालमत्ताधारकांनी लोक अदालतीच्या माध्यमातून थकीत कराचा भरणा करून शास्तीमाफीचा (पान ८ वर)

महिला आंदोलकांना जरागेंचा संदेश फडणवीस-शिंदेंच्या सौ.ना लेणं द्या

जालना, दि. १२ : मराठा आंदोलकांसाठी वेगळी भूमिका आक्षरणाच्या मागणीसाठी अंतरवाली सराटी येथे उपोषण करणारे मनोज जरांगे - पाटील यांनी मुंबईतील आंदोलनाबाबत मोठी घोषणा केली आहे. उपोषणाच्या १५ व्या दिवशी त्यांनी २० सप्टेंबर रोजी मुंबईतील आझाद मैदानावर आंदोलन सुरू ठेवण्याचा निर्धार व्यक्त केला. दरम्यान, महिला आंदोलकांनीही मुंबईला सोबत येण्याची इच्छा व्यक्त केली. त्यावर जरांगे यांनी महिला

आंदोलकांसाठी वेगळी भूमिका मांडली. मराठा महिलांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या पत्नी अमृता फडणवीस आणि उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या पत्नी लता शिंदे यांच्या घरी हळदी-कुंकू घेऊन जावे, असे आवाहन केले.

हळदी-कुंकू हे सौभाग्याचे प्रतीक असल्याचे सांगत त्यांनी या माध्यमातून सरकारवर निशाणा साधला. मनोज जरांगे म्हणाले की, महिलांनी (पान ८ वर)

गरूड वाचनालयात

आज सत्यशोधक मेळा

धुळे, दि.१२- शहरातील जेलरोड गरूड वाचनालयाच्या शिंपी सभागृहात दि.१३ सप्टेंबर रोजी दुपारी १ वाजता विद्वेशी सांस्कृतिक चळवळ आयोजित सत्यशोधक मेळा हे प्रा.डॉ. लिलाधर पाटील लिखित विशेष पथनाट्य सादर केले जाणार आहे. या कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्रा.अशोक पवार भुविवाणार आहेत.

महात्मा ज्योतिबा फुले जन्मदिशताब्दी वर्षानिमित्त डॉ. लिलाधर पाटील यांचे व्याख्यान होणार असून सत्यशोधक मेळा हे प्रबोधनात्मक पथनाट्य सादर केले जाणार आहे. या वेळी कॉ.किशोर ढमाले यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे. (पान ८ वर)

संजय सोया प्रतिष्ठानचा स्तुत्य उपक्रम

राज्य व राष्ट्रीयस्तरावर पदकांची कमाई करणाऱ्या कर्तृत्ववान कुस्तीगिरांचा रोख रक्कम देऊन सन्मान

धुळे, दि.१२- धुळे जिल्ह्याला कुस्तीची समृद्ध आणि गौरवशाली परंपरा लाभली असून, या लाल मातीने अनेक नामवंत कुस्तीगीर घडविले आहेत. याच परंपरेचा वासरा पुढे नेत राज्य व राष्ट्रीय स्तरावर आपल्या कर्तृत्वाची छाप पाडणाऱ्या जिल्ह्यातील होतकरू कुस्तीगीरांचा संजय सोया प्रतिष्ठानच्या वतीने रोख रक्कम, सन्मानचिन्ह व पुष्पगुच्छ देऊन गौरव करण्यात आला.

धुळे जिल्ह्यातील कुस्तीगीरांनी आपल्या अथक परिश्रम, जिद्द आणि सातत्यपूर्ण सरावाच्या जोरावर शालेय, विद्यापीठ तसेच विविध संघटनांच्या माध्यमातून आयोजित राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धांमध्ये उल्लेखनीय कामगिरी केली आहे. अनेक खेळाडूंनी या स्पर्धांमध्ये पदके मिळवून धुळे जिल्ह्याच्या शिरपेचात मानाचा तुरा खोवला आहे. या खेळाडूंच्या कर्तृत्वाची दखल घेत त्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी गेल्या तीन वर्षांपासून हा अनोखा उपक्रम

राबविण्यात येत आहे.

धुळे शहर आणि जिल्ह्याला लाल मातीची स्वतंत्र ओळख आहे. कुस्तीच्या आखाड्यात घाम गाळत अनेक पिढ्यांनी या परंपरेला समृद्ध केले आहे. सामाजिक, शैक्षणिक आणि राजकीय क्षेत्राप्रमाणेच क्रीडा क्षेत्रातही धुळे जिल्ह्याचा ठसा उमटला आहे. ग्रामीण भागापासून शहरापर्यंत अनेक व्यायामशाळा आणि तालीमंमध्ये आजही युवा कुस्तीगीर मेहनत घेत आहेत. या खेळाडूंना योग्य खुराक, आर्थिक मदत आणि प्रोत्साहन मिळावे, या उद्देशाने हा उपक्रम सुरू करण्यात आला आहे.

तीन वर्षांपासून उपक्रम सुरू धुळे जिल्हा राष्ट्रीय तालीम संघाचे अध्यक्ष तथा माजी आमदार राजवर्धन कदमबांडे आणि प्रमुख आश्रयदाते संजय शेट अग्रवाल यांच्या पुढाकारातून हा उपक्रम गेल्या तीन वर्षांपासून सातत्याने राबविण्यात येत आहे. कुस्तीगीरांना केवळ कौतुकाची

सोनगीर.दि.१२(प्रतिनिधी)- मानसिक संतुलन बिघडलेल्या तरुणाने आपल्याच दोन चिमुकल्या मुलींवर काचेच्या बाटलीने सपासप वार करून त्यांना जीवे मारण्याचा प्रयत्न केल्याची अत्यंत धक्कादायक आणि सुन्न करणारी घटना सोनगीर बारी परिसरात शुक्रवारी दुपारी घडली आहे. या दुर्दैवी हल्ल्यात गंभीर जखमी झालेल्या चार वर्षांच्या मोठ्या मुलीचा शनिवारी सकाळी उपचारादरम्यान मृत्यू झाला, तर दुसरीवर अतिदक्षता विभागात उपचार सुरू आहेत. घटना घडल्यानंतर शनिवारी (दि. १२) सकाळी फॉरेन्सिक टीम आणि सोनगीर पोलीस ठाण्याच्या संयुक्त पथकाने घटनास्थळाची पाहणी करून पुरावे गोळा केले व पंचनामा पूर्ण केला.

मिळालेल्या माहितीनुसार, मध्य प्रदेशातील संधवा (जि. बडवाणी) येथील रहिवासी

असलेले सोलंकी कुटुंब मूळ गावी जाण्यासाठी निघाले होते. शुक्रवारी (दि. ११ सप्टेंबर) सकाळी धुळे-शिरपूर मार्गाने जात असताना, पती दिनेश आसाराम सोलंकी (वय २१) याचे अचानक मानसिक संतुलन बिघडले. त्याने धावत्या गाडीतच पत्नी राधिका सोलंकी आणि दोन लहान मुली

नित्या (वय २) व दिव्या (वय ४) यांना बेदम मारहाण करण्यास सुरुवात केली. परिस्थिती बिघडल्याने वाहनचालकाने त्यांना सोनगीर बारी परिसरातील हायवेवर उतरवून दिले. गाडीतून उतरल्यानंतर अधिकच चिडलेल्या दिनेशने स्वतःच्या अंगावरील कपडे काढून पत्नीवर धाव घेतली. पत्नीने प्रसंगावधान राखून तैथून पळ काढून जीव वाचवला. मात्र, संतापलेल्या दिनेशने आपल्या दोन्ही निष्पाप मुलींना जवळच असलेल्या पुलाखाली नेले. तेथे पडलेल्या (पान ८ वर)

नंदुरबार जिल्हा कोरडा दुष्काळ जाहीर करून शेतकऱ्यांना तातडीने मदत द्या- शिवसेना उबाठाचे प्रशासनाला निवेदन

नंदुरबार, दि.१२- जिल्ह्यात यंदा अपेक्षेप्रमाणे पाऊस न झाल्याने खरीप हंगामातील पिकांवर मोठे संकट ओढावले आहे. अनेक भागांत पिकांची वाढ खुंटली असून काही ठिकाणी पिके वाळण्याच्या स्थितीत आहेत. त्यामुळे जिल्ह्यात सरसकट कोरडा दुष्काळ जाहीर करून शेतकऱ्यांना तातडीने आर्थिक मदत द्यावी, अशी मागणी शिवसेना (उद्धव बाळासाहेब ठाकरे) पक्षाचे जिल्हाप्रमुख पंडित माळी यांनी प्रशासनाकडे केली आहे. विविध म

गण्याचे निवेदन निव-सी उपजिल्हाधिकारी आशा सिंगवी यांना देण्यात आले. अपुऱ्या पावसामुळे शेतकऱ्यांनी पेरणी, बियाणे,

खते, औषधे आणि मशागतीसाठी केलेला खर्चही वसूल होण्याची शक्यता कमी झाली आहे. उत्पन्नात मोठी घट होण्याची शक्यता असल्याने (पान ८ वर)

लक्ष देण्याकरीता कोणीही नसताना परिस्थिती अधीक भयानक होते. लहान मुले, महिला या प्रवाशांची मोठी कुचंबणा होते. बस गाड्याही दोन दोन तीन तीन तास अडकल्याने प्रवाशांना उशीर तर होतच पण त्याचवेळेला महिला प्रवाशांना किती कुचंबणा सहन करावी लागते याचे वर्णन केले जाऊ शकत नाही. अनेक खाजगी वाहन चालक मुंबईला जाण्यासाठी औरंगाबाद मार्गे (पान ८ वर)

दिपक ज्वेलर्स

सोने- 22 K -1,39,700 रु.+3% GST
सोने- 24 K -1,52,000 रु.+3% GST
चांदी- 2,34,000 रु.+3% GST
तारगल्ली, सरफा बाजार, धुळे
फोन नं.२३३१०३/२३४१०३

वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा

भैर्यासाहेब

अनुपजी अग्रवाल

धुळ्याचे लोकप्रिय आमदार
धर्मचोद्धा व धुळ्याचे भाग्य विधाता

श्री. अनुपजी अग्रवाल

यांना वाढदिवसाच्या

हार्दिक शुभेच्छा

: शुभेच्छूक :

अग्रवाल समाज, धुळे

FREE STITCHING OFFER

Trill 29 Sept 26

ON LINEN CLUB FABRIC

PREMIUM FABRIC

PERFECT STYLE

EXPERT STITCHING

PERFECT FINISH

PREMIUM LOOK

VIJAY COLLECTIONS

PHULWALA CHOWK, AGRA ROAD DHULE-424001

नंदुरबारसह राज्यातील छत्तीस जिल्ह्यांमध्ये स्वतंत्र मराठी भाषा कार्यालय- ना.सावंत

नंदुरबार, दि.११- मराठी भाषेचे संवर्धन, प्रचार आणि प्रसार अधिक प्रभावीपणे करण्यासाठी राज्यातील ३६ जिल्ह्यांमध्ये स्वतंत्र मराठी भाषा कार्यालये सुरू करण्यात येणार असून, प्रत्येक जिल्ह्यात मराठी भाषा अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात येणार आहे. नंदुरबार जिल्ह्यातही स्वतंत्र मराठी भाषा कार्यालय सुरू करून त्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयात किमान ५००चौरस फुटांची जागा उपलब्ध करून देण्यात यावी, असे निर्देश उद्योगमंत्री तथा मराठी भाषा मंत्री उदय सामंत यांनी दिले.

नंदुरबार येथे साहित्यसमवेत संवाद व आढावा बैठक बिरसा मुंडा सभागृहात संपन्न झाले. यावेळी उद्योग व मराठी भाषा मंत्री डॉ.सामंत बोलत होते. या परिषदेस आमदार चंद्रकांत रघुवंशी, उद्योग विभागाचे प्रधान सचिव डॉ.अनबलपान पी, मराठी भाषा विभागाचे भाषा संचालक डॉ.अरुण गिते, अपर जिल्हाधिकारी धनंजय गोगटे, निवासी उपजिल्हाधिकारी आशा संघवी आदी उपस्थित होते.

उद्योग व मराठी भाषा मंत्री डॉ. सामंत म्हणाले की, प्रत्येक जिल्ह्यातील मराठी भाषा कार्यालयात महाराष्ट्र शासनाच्या मराठी भाषा विभागामार्फत प्रकाशित करण्यात आलेली पुस्तके, ग्रंथ आणि साहित्य उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. मराठी भाषेच्या वाचन संस्कृतीला चालना देण्यासाठी हे

कार्यालय महत्वपूर्ण ठरेल. मराठी भाषेच्या प्रमाण भाषेबरोबरच विविध बोलीभाषांचे जतन आणि संवर्धन करण्याची गरज आहे.

नंदुरबार जिल्ह्यातील आदिवासी भाषा, अहिराणी

तसेच स्थानिक बोलीभाषांचे जतन आणि संवर्धन करण्यासाठी विशेष उपक्रम राबविण्यात येतील. भाषा आणि संस्कृती यांचा परस्पर संबंध लक्षात घेऊन साहित्य संमेलने, सांस्कृतिक महोत्सव आणि विविध भाषिक उपक्रमांचे आयोजन करता येईल. यासाठी मराठी भाषा अधिकारी समन्वयक म्हणून काम करेल. जिल्ह्यात दरवर्षी मराठी भाषा, साहित्य, बोलीभाषा आणि संस्कृतीशी संबंधित संमेलन आयोजित करण्यासाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

जिल्ह्यातील लेखकांचे प्रकाशित साहित्य शासन खरेदी करणार नंदुरबार जिल्ह्यातील लेखकांनी प्रकाशित केलेल्या मात्र ग्रंथालयांपर्यंत पोहोचू न शकलेल्या पुस्तकांना प्रोत्साहन

देण्यासाठी शासनाच्या माध्यमातून अशा पुस्तकांची खरेदी करण्यात येणार आहे. जिल्हास्तरीय समितीच्या माध्यमातून योग्य पुस्तकांची निवड करून त्याच्या प्रती शासन खरेदी करेल आणि त्या जिल्ह्यातील विविध ग्रंथालयांमध्ये उपलब्ध करून देण्यात येतील. यामुळे नंदुरबारमधील लेखकांनी लिहिलेले साहित्य केवळ स्थानिक पातळीवर मर्यादित न राहता जिल्ह्यातील वाचक आणि ग्रंथालयांपर्यंत पोहोचण्यास मदत होईल.

वाहरु सोनवणे यांच्या गावाला पुस्तकांचे आणि कवितांचे गाव करणार

ज्येष्ठ आदिवासी साहित्यिक वाहरु सोनवणे यांच्या श्रीखेडा गावाला पुस्तकांचे आणि कवितांचे गाव करणार असल्याचे मंत्री उदय सामंत यांनी सांगितले. तसेच आदिवासी साहित्य, बोलीभाषा आणि मौखिक साहित्य परंपरेला मुख्य प्रवाहातील मराठी साहित्याशी जोडण्यासाठी अशा उपक्रमांना प्रोत्साहन दिले जाणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

यावेळी साहित्यिकांनी नंदुरबार हा विविध मराठी बोलीभाषांनी समृद्ध असलेला आदिवासीबहुल जिल्हा आहे. अभिजात मराठी भाषा अधिक समृद्ध करायची असेल तर नंदुरबारसारख्या जिल्ह्यांमधील बोलीभाषांचे जतन आणि संवर्धन आवश्यक आहे. त्यासाठी बोलीभाषा संवर्धन केंद्र उभारण्याची अपेक्षा व्यक्त केली.

धुळ्याची अर्थव्यवस्था वाढत असताना विजेची मागणीही वाढणार आहे. अशा परिस्थितीत सक्षम पारेषण व्यवस्था जिल्ह्याला भविष्यातील वाढत्या ऊर्जे च्या गरजांसाठी सज्ज राहण्यास मदत करू शकते.पायाभूत सुविधांसमोरील आव्हाने अनेकदा तेव्हा निर्माण होतात, जेव्हा मागणीच्या तुलनेत उपलब्ध क्षमता कमी पडू लागते. त्यामुळे पायाभूत सुविधा उभारण्याचे सर्वात मोठे आव्हान अनेकदा त्या खूप लवकर उभारणे नसते, तर गरज निर्माण झाल्यानंतर त्या उभारण्यात होणारा विलंब असतो.

धुळ्याची वीज व्यवस्था मजबूत करण्याची गरज का आहे?
मजबूत वीज जाळे : वाढत्या विजेच्या मागणीला सामोरे जाण्यासाठी सक्षम आणि उच्च क्षमतेची पारेषण व्यवस्था.
वीजपुरवठ्याची लवचिकता वाढविणे : वीजपुरवठ्यातील व्यत्ययांच्या परिस्थितीत अधिक सक्षम आणि विश्वासार्ह व्यवस्था निर्माण करण्यास मदत.
रोजगार आणि आर्थिक विकासाला चालना : उद्योग, कृषी-प्रक्रिया आणि सेवा क्षेत्राच्या विस्तारामुळे स्थानिक पातळीवर रोजगार आणि व्यवसायाच्या नव्या संधी निर्माण होण्यास मदत.मजबूत धुळ्यासाठी मजबूत वीज पायाभूत सुविधा आवश्यक आहेत. आणि याच विकासाच्या पुढील झेपेसाठी पारेषण मनोऱ्यांची भूमिका महत्त्वाची ठरते.

*** धुळे, दि.९-** वडजाई शिव-रातील शेतातून चोरट्यांनी कॉपर वायर चोरून नेली. या प्रकरणी मोहाडी पोलीस ठाण्यात चोरीचा गुन्हा दाखल झाला. वडजाई येथील मच्छिंद्र बाबूलाल देवेर यांचे गाव शिवारात शेत आहे. शेतातील वीज पंपासह वेगवेगळ्या ठिकाणी जोडलेली कॉपर वायर चोरट्यांनी काढून नेली. तीन सप्टेंबरला सकाळी चोरीचा प्रकार उघडकीस आला. सांडेसात हजार रुपये केबलची किंमत आहे. मोहाडी पोलीस ठाण्यात चोरीचा गुन्हा दाखल झाला..

आर.सी.पटेल महा.त आयडीपीसी फॅकल्टी कार्यशाळा उत्साहात संपन्न

शिरपूर, दि.१२- आर. सी. पटेल कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालयात स्वामीनारायण संस्थेच्या मइंटेग्रेटेड पर्सॅनॅलिटी डेव्हलपमेंट कोर्सफ (आयडीपीसी) अंतर्गत फॅकल्टी ओरिएंटेशन वर्कशॉप ऑन प्लॅनिंग अँड कंडक्टिंग आयडीपीसी या विषयावर फॅकल्टी ओरिएंटेशन कार्यशाळेचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले.

या कार्यशाळेसाठी बीएपीएस स्वामीनारायण संस्थेचे आयडीपीसी तज्ञ मार्गदर्शक हरिक्रिष्ण गोहिल हे प्रमुख संसाधन व्यक्ती म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी आयडीपीसी ची मूळ संकल्पना, तिची उद्दिष्टे आणि विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण व्यक्तिमत्व विकासासाठी विविध उपक्रमांचे प्रभावी नियोजन, आयोजन व अंमलबजावणी यावर सविस्तर मार्गदर्शन केले. अपयश हे यशाच्या दिशेने वाटचाल करण्यातील अत्यंत महत्त्वाचे पाऊल आहे. अपयशाची खंत न बाळगता त्यातील कारणांचे विश्लेषण करून त्यातून सकारात्मक धडे घेणे व पुढील उपक्रम अधिक प्रभावीपणे राबवणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी

स्पष्ट केले. यशासाठी योग्य नियोजन, सातत्य, संघभावना, प्रभावी संवाद आणि उपक्रमांचे योग्य मूल्यमापन या पंचसूत्रीचे महत्त्व विविध उदाहरणांद्वारे विशद केले. त्यांनी खेळ व कृतीआधारित उपक्रमांमध्ये प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला. कार्यशाळेत प्राध्यापकांशी संवाद साधताना त्यांनी नाविन्यपूर्ण उपक्रम, वेळेचे व्यवस्थापन, प्राध्यापकांचा व्यावसायिक विकास आणि विद्यार्थीकेंद्रित उपक्रमांचे आयोजन याविषयी व्यावहारिक दिशा दाखवली.

सदर कार्यशाळा प्राचार्य प्रा. डॉ. हिंतेंद्र महाजन यांच्या मार्गदर्शनाखाली संपन्न झाली. कार्यशाळेचे समन्वयक प्रा. गौरव पिंगळे यांनी नियोजनात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली. प्रा. अपर्णा जगताप यांनी सूत्रसंचालन केले. कार्यशाळेच्या यशस्वीतेसाठी व्यवस्थापनशास्त्र विभागप्रमुख प्रा. मानसी वैद्य, प्रा. नुरूप अग्रवाल, प्रा. नंदकिशोर सोनार, प्रा. गीतांजली साळुंखे, प्रा. ऐश्वर्या पंजवाणी, प्रा. गोपाल बिडे, प्रा. रामकुमार सूर्यवंशी यांनी विशेष प्रयत्न केले. कार्यशाळेला प्राध्यापकवृंदाचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद लाभला.

पान १ वरून

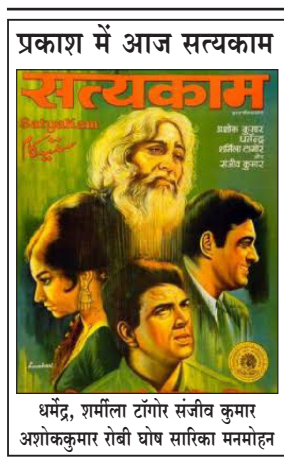
राज्य व राष्ट्रीयस्तरावर पदकांची कमाई करणाऱ्या

(पान १ वरून) धुळे येथे पुरस्कार वितरण महाराष्ट्र राख्याचे माजी शिक्षण, क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री आमदार अमरशिर्भाई पटेल यांच्या शुभेच्छा व मार्गदर्शनाखाली ११ सप्टेंबर २०२६ रोजी कान्हा रीजनी, धुळे येथे या पुरस्कार वितरणाचा दिमाखदार समारंभ संपन्न झाला. सन २०२४-२५ आणि २०२५-२६ या कालावधीत विविध स्पर्धांमध्ये उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या कुस्तीगीरांचा मान्यवरांच्या हस्ते सन्मान करण्यात आला.

यावेळी धुळे शहराचे आ.अनुप अग्रवाल, धुळे जिल्हा राष्ट्रीय तालीम संधाचे अध्यक्ष माजी आमदार राजवर्धन कदमबांडे, प्रमुख आश्रयदाते संजय शेट अग्रवाल, जिल्हा उपाध्यक्ष सुनील काका महाले, पै. रावसाहेब गिरासे, तालुका अध्यक्ष पै. रवींद्र आघाव, सी.ए. मनोज डिसा आदी मान्यवर उपस्थित होते.

लंगोटाला बाप, लाल मातीला आई माना
यावेळी जिल्हा उपाध्यक्ष पै. रावसाहेब गिरासे यांनी कुस्तीगीरांना प्रेरणादायी मार्गदर्शन केले. लंगोटाला बाप आणि लाल मातीला आई मानून प्रामाणिकपणे कष्ट करा. ज्यांनी तुम्हाला मार्गदर्शन केले.

खेळाडूंनाभावीवाटचालीसाठी

धर्मेंद्र, शमीला टॉगर सजीव कुमार अशोककुमार रोबी घोष सारिका मनमोहन

शुभेच्छा

समारंभाच्या शेवटी माजी आमदार राजवर्धन कदमबांडे आणि संजय शेट अग्रवाल यांच्या वतीने सर्व सन्मानित खेळाडूंना भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा देण्यात आल्या. धुळे जिल्ह्यातील कुस्तीला अधिक बळ मिळावे, युवा पिढीने मोठ्या संख्येने कुस्तीच्या आखाड्यात यावे आणि राष्ट्रीय-आंतरराष्ट्रीय स्तरावर धुळे जिल्ह्याचे नाव उज्वल करावे, अशी अपेक्षा यावेळी व्यक्त करण्यात आली.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन जिल्हा सचिव सुनील चौधरी व उमेश चौधरी यांनी केले. कार्यक्रमाचे आयोजन धुळे जिल्हा राष्ट्रीय तालीम संधाच्या वतीने करण्यात आले. या कार्यक्रमास धुळे महानगर तसेच जिल्ह्यातील कुस्तीगीर, वस्ताद, प्रशिक्षक, मार्गदर्शक, व्यायामशाळांचे प्रतिनिधी, पालक आणि कुस्तीप्रेमी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. गुणवंत खेळाडूंच्या पाठीशी उभे राहून त्यांच्या क्रीडा प्रवासाला आर्थिक व सामाजिक पाठबळ देणारा हा उपक्रम धुळे जिल्ह्याच्या लाल मातीची परंपरा अधिक समृद्ध करणारा ठरत आहे.

शहादा,दि.१२ (का.प्र.)- स्वातंत्र्यसेनिक, सहकार व शिक्षणमहर्षि कै.अण्णासाहेब पी. के. पाटील यांच्या १२ व्या स्मृती दिनानिमित्त पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळ व श्री. पी. के. अण्णा पाटील फाउंडेशन, शहादा यांच्या संयुक्त विद्यमाने आंतरमहाविद्यालयीन विभागीय पुरुषोत्तम वकृत्व स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे. ही स्पर्धा शुक्रवार, दि. १८ सप्टेंबर रोजी पूज्य साने गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळाच्या सर विश्वेश्वरेंच्या सभागृह, शहादा येथे संपन्न होणार आहे.

पुरोगामी महाराष्ट्रातील पश्चिम खांदेशात गांधी विचारांची आच, आस आणि कास जणणारे व्यक्तिमत्व कै. अण्णासाहेब पी. के. पाटील यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य शिक्षण, सहकार व समाजसुधारणेसाठी अर्पण केले. संस्थेचे विद्यमान अध्यक्ष बागसाहेब दीपकभाई पाटील यांच्या नेतृत्वात आज ही संस्था शिखराप्रत पोहोचली आहे. या स्पर्धेच्या माध्यमातून नाशिक, धुळे, जळगाव आणि नंदुरबार या चार जिल्ह्यांतील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या महत्त्व गुणांना वाव देण्याचा प्रयत्न केला जात आहे.स्पर्धेचे उद्घाटन व पारितोषिक वितरण पूज्य साने

हस्ती पब्लिक स्कूलला राष्ट्रीयस्तवर पुरस्कार

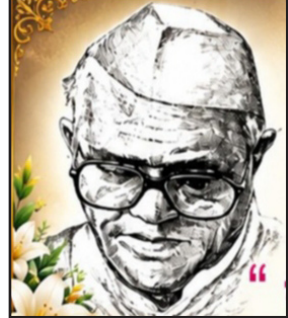
दोंडाईचा, दि.११- दोंडाईचा परिसरात दर्जेदार व गुणवत्तापूर्ण, अत्याधुनिक सोई सु विधा सोबतचप्रभावी अध्यापनाच्या पद्धतीचा वापर करत इंग्रजी माध्यमाचे शिक्षण देण्यात गेल्या वर्षीपासून सदैव अग्रेसर असणाऱ्या हस्ती चॅरिटेबल ट्रस्ट संचलित, हस्ती पब्लिक स्कूल व ज्यु. कॉलेज, दाऊड शिवार, दोंडाईचा या स्कूलला नॅशनल स्कूल अवॉर्ड या संस्थेतर्फे राष्ट्रीय स्तरावरील भविष्यातील शिक्षणासाठी उत्कृष्ट सन्मान म्हणून पुरस्काराच्या सन्मान प्राप्त झाला आहे.

सदरच्या हस्ती पब्लिक स्कूल ला मिळालेला हा पुरस्कार नॅशनल स्कूल अवॉर्ड संस्थेमार्फत दिनांक ६ सप्टेंबर २०२६ रोजी वेलकम हॉटेल, नवी दिल्ली येथे

शिरपूर दि.१२ (का.प्र.): शिरपूर शहर आणि परिसरात ११ सप्टेंबरला रात्रीपासून पावसाने जोरदार हजेरी लावली. त्यामुळे शेतकऱ्यांमधून समाधान व्यक्त करण्यात आले. शहरात राजपाल कॉम्प्लेक्सचा तळमजला पाण्याखाली गेल्याने स्थानिक दुकानदारांचे मोठे नुकसान झाले. शहरातील करवंद नाका परिसराला पावसामुळे जलाशयाचे स्वरूप आले होते. राजपाल कॉम्प्लेक्सच्या तळमजल्यात

शहाद्यात अठरा सप्टें.ला पुरुषोत्तम वक्तृत्व स्पर्धा

गुरुजी विद्या प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष दीपकभाई पुरुषोत्तम पाटील यांच्या शुभहस्ते होणार आहे. या स्पर्धेत उत्कृष्ट वक्त्यांना

रोख पारितोषिक आणि चषक देऊन गौरविले जाईल. प्रथम पारितोषिक: रु. १००००/-, द्वितीय पारितोषिक: रु. ७०००/-, तृतीय पारितोषिक: रु. ५०००/- उत्तेजनार्थ (२ पारितोषिके): प्रत्येकी रु. १०००/- असे एकूण रु. २००००/- जाहीर केलेल्या पारितोषिकांची ५०% रक्कम विजेत्या स्पर्धकांस व ५०% रक्कम विजेत्या स्पर्धकाच्या महाविद्यालयास प्रदान करण्यात येईल.

वक्तृत्व स्पर्धेचे विषय महाराष्ट्र माऊली साने गुरुजींची साहित्य साधना, युद्ध नको बुद्ध हवा, मन माझे सुंदर होवो, सोशल मीडिया: संवादाचे माध्यम की एकटपणाची सुरुवात, प्रगतीच्या शर्यतीत आपण नेमके काय गमावले? हे आहेत. नोंदणीची अंतिम मुदत: दिनांक १५ सप्टेंबर पर्यंत ऑनलाइन नोंदणी करणे आवश्यक आहे.

या स्पर्धेच्या यशस्वी आयोजनासाठी आयोजक जगदीशभाई पाटील (उपाध्यक्ष), प्रा. मकरंदभाई पाटील (सचिव), संयोजक समितीचे अध्यक्ष डॉ. विश्वास पाटील, कार्याध्यक्ष डॉ. एस. पी. पवार, सचिव प्रा. नेत्रदीपक किशोर कुंवर, मार्गदर्शक माजी प्राचार्य डॉ. आर. एस. पाटील आणि समिती सदस्य प्राचार्य डॉ. एम. के. पटेल, प्राचार्य डॉ. पी. एल. पटेल, प्राचार्या कीर्ती एल. महाडीक, उपप्राचार्य प्रा. कल्पना काशिनाथ पटेल, डॉ. विजयप्रकाश ओ. शर्मा, डॉ. चंद्रशेखर एस. सुतार व डॉ. तुषार पटेल परिश्रम घेत आहेत.

शिक्षणासाठी शाळांची तयारी यांना संस्थेकडून विशेष महत्त्व दिले जाते. शाळांना नव्या कल्पना आणि उत्तम पद्धती स्वीकारण्यासाठी प्रेरित करणे हा या संस्थेचा उद्देश आहे.

राष्ट्रीय स्तरावरील या सन्मानासाठी हस्ती पब्लिक स्कूलच्या कार्याला नवी ऊर्जा मिळाली आहे. विद्यार्थ्यांना केवळ पाठ्यपुस्तकांपर्यंत मर्यादित न ठेवता आधुनिक तंत्रज्ञान, कौशल्याधारित शिक्षण, सर्जनशील विचार आणि बदलत्या जागृशी जुळवून ठेवत आहे तसेच भविष्यातील पिढीला सक्षम , आत्मविश्वासपूर्ण शिक्षण देण्याच्या शाळेच्या प्रयत्नकांना अधिक बळ मिळालं आहे. या राष्ट्रीय पुरस्काराच्या सन्मानाबद्दल हस्ती चॅरिटेबल ट्रस्टचे अध्यक्ष व उद्योगपती अशोक जैन, कार्याध्यक्ष किशोर जैन, हस्ती गुप ऑफ स्कूलचे चेअरमन कैलास जैन, संचालक मंडळ व प्राचार्यां रजिया दाऊदी यांनी अभिर्नंदन केले. यापूर्वी हस्ती स्कूलने राष्ट्रीय व राज्य स्तरावरील ५५ पेक्षा अधिक पुरस्कारांचे सन्मान प्राप्त केले आहेत. नॅशनल स्कूल अवॉर्ड या राष्ट्रीय पातळीवरील मिळालेल्या पुरस्काराच्या सन्मानामुळे हस्तीच्या शिर्षेपात मानाचा तुरा रोवला आहे.

नॅशनल स्कूल अवॉर्ड ही संस्था संपूर्ण भारतातील शाळा, शिक्षक, प्राचार्य व संचालक या विविध घटकांना एकत्र आणणारे व्यासपीठ आहे. शिक्षण क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या व्यक्तींच्या व संस्थांचा या संस्थेमार्फत गौरव केला जातो. शिक्षणातील गुणवत्ता, प्रभावी अध्यापन पद्धती, नाविन्यपूर्ण उपक्रम, तंत्रज्ञानाच्या प्रभावी वापर, विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास आणि भविष्यातील

शिरपूरला पावसामुळे दुकानांचे नुकसान

पाणी शिरले. शिरपूर वरवाडे नगर परिषदेच्या कर्मचार्यांसह संबंधित दुकानदारांनी पेपाद्वारे पाणी बाहेर काढले. शहरातील इदागाह नगर परिसरात गटारीमधून पाणी रस्त्यावर वाहते होते. पाण्यासोबत गटारातील घाणही रस्त्यावर आली. यासोबतच शहरात अनेक ठिकाणी पाणी साचल्यामुळे नागरिकांची गैरसोय झाली. अनेक ठिकाणी

रस्त्यावरून पावसाच्या पाण्याचे लोंढे वाहताना दिसून आले. अचानक पाऊस आल्यामुळे गणेश मंडळांच्या कार्यकर्त्यांनी धावपळ झाली. शहरात गणेशमूर्ती विक्री करणाऱ्या विक्रेत्यांनाही जोरदार पावसाचा फटका बसला. जोरदार पावसामुळे कापूस, सोयाबीन, मका, ज्वारी यासह विविध पिकांना या पावसामुळे जीवदान मिळणार आहे.

TO BOOK TICKETS SCAN THE QR

ज्योती सिनेमा 3D

DOLBY DIGITAL PLUS

HAIWAAN

ता. १२ से रोज १ खेल टा. १२ बजे

हैवान (हिंदी)

9422789999/9823177599

Jyotycinemadhole.

bookmyshow

TO BOOK TICKETS SCAN THE QR

ज्योती सिनेमा 3D

DOLBY DIGITAL PLUS

HANUMAN ANSH

ता. १२ से रोज ३ खेल टा. ३,६,९ बजे

हनुमानअंश (हिंदी)

9422789999/9823177599

Jyotycinemadhole.

bookmyshow

शब्दकोडे क्रमांक : २४५२															
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८
४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४

आडवे शब्द : १.एखाद्या गोष्टीला असणारा दुसरा विकल्प ४.भारताच्या पूर्वेकडील एक राज्य ८.एकमेकांत पूर्णपणे मिळवून किंवा एकरूप होऊन गेलेला १०.वडाचे झाड किंवा जरब ११.कविवर्य मंगेश पाडगावकरांचा एक काव्य संग्रह १२.ओळ किंवा सिरियल नंबर १४.आजारपणावर घेतली जाणारी औषधी १५.घोड्याला खाऊ घातले जाणारे ह्रिदत धान्य १६.चरबी १७.वनजदार, बलाढ्य किंवा प्रतिष्ठित व्यक्ती १८.मैल १९.मनोरंजन किंवा शरीराला व्यायाम देणारी क्रीडा २१.दोन संधांमध्ये होणारा मुकाबला किंवा मॅच २३.अग्नीची उष्णता किंवा तीव्र शोक २४.वाईट कृत्य २५.शिकवण २७.श्रीमंत २९.प्रजा,जनता किंवा छत्रपती शिवाजी महाराजांचे शेतकरी लोक ३१.बाधा ३३.वायू,पवन ३५.मळलेला ३७.इंग्रजीत-पैसे ३९.तो.विरुद्ध ४०.डोळे, नेत्र किंवा लोचन ४२.नजर ४५.जंगलात आढळणारा एक हिंस प्राणी ४६.मत्सर,असूया ४८.परंपरेने किंवा जुन्या काळापासून चालत आलेली प्रथा ४९.ऋषी कमी आणि डिंपल कपाडिया यांचा गाजलेला जुना चित्रपट ५०.अंतराने खूप संपूर किंवा दूर नसलेला भाग ५२.समुद्रात मिळणारा एक अतिशय चवदार आणि प्रसिद्ध मासा ५५.ताकत, शक्ती किंवा जोर ५६.कावळा-इंग्रजीत ५७.गाण्यात अनेक गायकांनी एकत्र मिळून दिलेली साथ ५८.विचारलेला प्रश्न **उभे शब्द :** १.फेरी,देवळास श्रद्धेने मारलेली चककर २.इंग्रजीत-ही ३.आजच्या नंतरचा दुसरा दिवस ५.तांदळाचे पीठ आंबवून बनवली जाते ती पोळी ६.कपाळावर येणारी केसांची बट ७.एक गोड आणि लोकप्रिय फळ ९.मुस्लिमांची पारंपारिक शळा किंवा धार्मिक शिक्षण संस्था ११.आनंद १३.स्तःचा असणारा स्तार्थ किंवा हेतू १५.सजीव १६.संगम १८.मज्जाव १९.गाढव आणि घोडा यांच्या संगमातून जन्मास येणारी प्रजात २०.ज्वर २२. पुरुषाचे एक नाव,आनंद घेणे २४.तरल २५.नमस्ते-उद्दृत २६.गुप्त २८.सोबत ३०.संगीतातील प्रसिद्ध राग ३२.चपाती बनवण्यासाठी वापरतात ते मुख्य धान्य ३४.माकड ३६.तुरुंगवास ३८.व्यवस्थित ४१.शाहरुख खान,जुही चावला,आदित्य पांचोली यांचा एक सिनेमा ४३.भलं ४४.अलमारी ४५.हरकत ४७.आश्चर्यकारक ५१.वण ५३.ओसाड ५४.परंतु

शब्दकोडे क्रमांक : २४५१ चे उत्तरर															
को	प	र	ख	ळी	घो	मै	ल	क	स	लो	ड	ब	वा	र	या
म	सा	च	र	ण	र	ण	र	स	ना	स	म	दा	स	ब	क
जो	र	च	र	फू	बु	ल	बु	ल	ब	क	बा	ट	क	ला	वा
त	ब	ता	ल	वा	द	न	ख	कां	दे	ब	श	र	म	ग	ज
दो	व	ता	या	ग	ड	ब	ड	म	लो	पो	ज	रा	अ	स्त	वी
हे	र	स	रा	व	स	मे	ट	न	पो	ज	ग	म	स	ला	ट

बड्हर

डॉ. अ.क. मधुकर जाधव
मो. ९९७९५४६०२०२

विश्वव्यापी महान राजे

विष्णांचा नाश करून मांगल्याची निर्मिती करणारा देव म्हणून गणपतीला पुजले जाते. प्रत्येक चांगल्या कार्याची सुरुवात गणपती पूजनाने होते. अगदी प्राचीन काळापासून ही प्रथा सुरू आहे. सातवाहन काळापासून गणपतीची उपासना करण्याची प्रथा रूढ आहे. भाद्रपद चतुर्थीला हा सण साजरा केला जातो. मराठा कालखंडामध्ये गणेश चतुर्थी, दसरा, दिवाळी, वसंत पंचमी, शिमगा हे सण मोठ्या थाटासाठी साजरे केले जात असत. महाराष्ट्राच्या समाज जीवनात सांस्कृतिक उत्साहामध्ये गणेशोत्सवाला महत्वाचे स्थान आहे. सहयाद्रीमध्ये उभ्या असलेल्या प्रत्येक किल्ल्यावर गणपतीची व विभिन्न देवदेवतांची विविध रूपे दिसून येतात. ही गड-किल्ल्यांवरील देवदेवतांची रूपे म्हणजे संकटातून बाहेर पडणारी व विजयाला शक्ती देणारी स्फुटीस्थाने आहेत. शत्रूवर विजय मिळविण्यासाठी

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्वराज्यातील गणेशोत्सव

“धर्म, संस्कृती आणि स्वराज्या यांचा आधार— गणराया!”

या देवदेवताची शक्ती मावळ्यांच्या अंगामध्ये होतीच बळ निर्माण करीत असे म्हणून प्रत्येक गड-किल्ल्यावर ही देवदेवतांची विविध रूपे आपणाना आजही पाहावयास मिळतात.

स्वराज्यामध्ये संस्कृती आणि एकात्मता निर्माण करण्यासाठी विविध उत्सव साजरे केले जात असत. स्वराज्यातील जनतेमध्ये आत्मबल आणि राष्ट्रनिष्ठा निर्माण होण्यासाठी गणपती उत्सवाला प्रोत्साहन दिले. छत्रपतींच्या कालखंडात पुण्यात व स्वराज्यातील प्रत्येक गड-किल्ल्यांवर गणपती उत्सवाचे आयोजन केले जात असे. स्वराज्यात गणपती उत्सव मोठ्या थाटासाठी साजरा केला जात असे. स्वराज्यातील गड-किल्ले हे फक्त युद्ध ठिकाणे नसून रयतेची सामाजिक व सांस्कृतिक जीवनाची महत्वाची केंद्रे होती. गणपतीची उपासना सर्वत्र प्रचलित होती.

गणपती हा सण भाद्रपद शुद्ध चतुर्थी या दिवशी साजरा केला जातो. मातीच्या गणेशाच्या मुर्ती घरोघरी स्थापन केल्या जाताना. अनंत चतुर्थी या दिवशी गणपतीची पूजा-अर्चा व उत्सव मोठ्या आनंदी वातावरणात साजरा केला जातो. इ.स. १६३६ साली शहाजी राजे यांनी पुण्यामध्ये कसबा येथे सुसज असणारा वाडा बांधला तोच सुप्रसिद्ध पुण्याचा लाल महाल होय. माता जिजाऊ व बाल शिवाजी राजे यांनी पुण्यात कसबा पेठेत कसबा गणपतीची स्थापना केली. स्वराज्याची पहिली राजधानी राजगडावरील सुवेळा माचीवर सुंदर अशी गणपतीची मुर्ती आहे. सुवेळा, संजीवनी व पचावती अशा तीन माच्या आहेत. त्यातील सुवेळा माचीचे बांधकाम सुरू करण्यापूर्वी छत्रपतींनी स्थापलेली गणपतीची मूर्ती सुवेळा माचीवर झुंजार बुरुजाच्या खाली पाहावयास मिळते.

किल्ले विशाळगडावर जवळ-जवळ चार गणेश मूर्ती आहेत. किल्ल्यावरील भगवतेश्वर महादेवाच्या मंदिरातील गाभा-यात शिवलिंगाबरोबरच काळ्या पाषाणातील पावतीला व बाल गणेशाला मांडीवर घेऊन बसलेली शंकराची नंदीवर आरूढ मूर्ती फार सुंदर आहे. मंदिराच्या बाहेर डाव्या बाजूला एका देवळीत बैठ्या गणपतीची फारच देखणी मूर्ती आहे. स्वराज्यातील रांगणा उर्फ प्रसिध्दगडावरील तीन गणपतींच्या मूर्ती आहेत. किल्ल्याच्या पूर्व बाजूला कड्यावर स्वतंत्र घुमटीवजा मंदिरात गणपतीची सुंदर मूर्ती आहे. याशिवाय दोन मूर्ती महादेव मंदिरातील गाभा-यात ठेवण्यात आलेल्या आहेत. सर्वात सुंदर गणपतीचे मंदिरजर कोणत्या किल्ल्यावर असेल तर ते मुल्हेर किल्ल्यावर होय. हा किल्ला नाशिक जिल्ह्यातील बागलाणात वसलेला आहे. या किल्ल्याच्या मध्यभागी गणपती तलाव व या तलावाच्या पाठीमागे काळ्या पाषाणातील गणेश मंदिर आहे. मंदिराच्या गाभा-यात शेंदूर फासलेली बैठी गणेश मूर्ती आहे. या गणेश मूर्ती बरोबरच सोमेश्वर महादेवाच्या मंदिरात भिंतीला टेकून ठेवलेली आणखी एक गणेश मूर्ती आहे. या किल्ल्याच्या दरवाज्यावर शस्त्रसज्ज अशी गणेश मूर्ती आहे. तशी गणेश मूर्ती आपल्याला दुस-या कोणत्याही किल्ल्यावर बघता येत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील कणकवली तालुक्यातील रामगड किल्ल्यावर किल्लेदाराच्या वाड्याच्या भिंतीवर एका देवळीत काळ्या पाषाणातील गणपतीची सुंदर मूर्ती आहे. या मूर्ती च्या पायात सात कवट्या कोरल्या असून गळ्यातही कवट्याची माळ आहे. एका वेगळ्या रूपात या गणेश मूर्तीला दाखविण्यात आलेले आहे. पुणे जिल्ह्यातील सिंदोळागडावर गडाच्या प्रवेशव्दाराच्या डाव्या हाताला काताळावर नृत्य करणा-या गणपतीची मुर्ती आहे. कमळ, परशू, अंकुश, मोदक, माथ्यावर मुकुट व कानी कुंडले अशी नटलेली ही नृत्य गणेश मूर्ती अतिशय सुंदर आहे.

किल्ले सुंदरगडावरील प्रवेशव्दारानुन आत प्रवेश केल्यावर खडकात खोदलेल्या सुमारे २९ पाय-या चढून गेल्यानंतर पाच फूट उंचीची दगडातील उत्कृष्ट कोरीव काम केलेली दक्षिणाभिमुख गणेश मूर्ती आहे. दिवस उगवताच सूर्यकिरणे गणेश मूर्तीवर पडतात. यावरून मंदिर स्थापत्य कलेतील कल्पकता दिसून येते. किल्ले अवचितगडावर पूर्वाभिमुख गोमयूरी बांधणीच्या दरवाजा-तून सदरेच्या चौथा-या समोर एक भक्कम बांधणीचा व्दादशकोनी तलाव लागतो. या तलावाच्या पुढे गणपतीचे छोटेछाणी मंदिर आहे. या गडावर एक शिलालेख आहे त्यावर 'श्रीगणेशाय नमः' असा मजकूर कोरलेला आहे.

सातारा जिल्ह्यातील पाटण तालुक्यातील दाते गडावरील विघ्नहर्ता महा गणेशाची सुंदर मूर्ती आहे. (पान ६ वर)

बुद्धीचा नायक गणरायाचे आगमन!

चैतन्याचा, भक्तीचा आणि आनंदाचा संदेश घेऊन ६४ विद्यांचा अधिपती, बुद्धीचा नायक, विघ्नहर्ता श्री गणरायाचे आगमन होत आहे. गणेशोत्सव हा केवळ धार्मिक उत्सव नाही, तर तो महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे. घराघरात गणरायाची प्रतिष्ठापना झाली की वातावरणात एक वेगळेच मांगल्य निर्माण होते. सकाळची आरती, गणरायाला वाहिलेली फुले, प्रसादाचा सुगंध, मुलांचा उत्साह आणि गणपती बापा मोरयाचा जयघोष यामुळे दहा दिवस घराघरात प्रसन्नतेचे वातावरण निर्माण होते.

हिंदू धर्मपरंपरेत श्री गणेशाला प्रथमपूज्य देवता मानले जाते. कोणत्याही शुभकार्याची सुरुवात गणेशपूजनाने करण्यामागे मोठा आध्यात्मिक संदेश आहे. श्री गणेशाचे मोठे मस्तक म्हणजे व्यापक विचार, मोठे कान म्हणजे सर्वांचे ऐकण्याची वृत्ती, लहान डोळे म्हणजे एकाग्रता आणि सोड म्हणजे परिस्थितीनुसार स्वतःला बदलण्याची क्षमता. गणेशाचे वाहन असलेला उंदर इच्छाशक्तीचे आणि चंचल मनावर नियंत्रण ठेवण्याचे प्रतीक मानले जाते. म्हणूनच गणरायाची उपासना म्हणजे केवळ पूजा नव्हे, तर ज्ञान, विवेक, संयम आणि सद्बिचारांची साधना आहे. गणेशोत्सवाला सामाजिक आणि राष्ट्रीय इतिहासाचीही मोठी परंपरा आहे. लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळकांनी सार्वजनिक गणेशोत्सवाला व्यापक स्वरूप देऊन समाजाला एकत्र आणण्याचे आणि जनजागृतीचे प्रभावी माध्यम निर्माण केले. त्यामुळे गणेशोत्सव हा भक्तीबरोबरच एकता, सामाजिक बांधिलकी आणि लोकजागृतीचा उत्सव बनला.

आजच्या काळात गणेशोत्सवाचे आणखी एक महत्वाचे रूप म्हणजे स्थानिक अर्थव्यवस्थेला मिळणारी चालना. गणेशमूर्ती बनविणारे मूर्तिकार, सजावटीचे साहित्य विकणारे व्यापारी, फुलविक्रेते, हारवाले, पूजेचे साहित्य विकणारे दुकानदार, मिठाईवाले, फळविक्रेते, किराणा दुकानदार, कापडविक्रेते, इलेक्ट्रिशियन, मंडप उभारणारे कामगार, रंगारी, सुतार, वाहतूकदार अशा असंख्य छोट्या-मोठ्या व्यावसायिकांना या उत्सवामुळे रोजगार आणि उत्पन्नाची संधी मिळते.

गणेशोत्सवाच्या काळात बाजारपेठांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर आर्थिक व्यवहार होतात. एखाद्या

भक्ती, संस्कृती, रोजगार आणि आनंदाची दहा दिवसांची मंगलपर्वणी

कुटुंबाने गणरायासाठी मूर्ती घेतली, फुले घेतली, सजावटीचे साहित्य घेतले, प्रसादासाठी पदार्थ घेतले किंवा आरतीसाठी पूजेचे साहित्य घेतले की त्या पैशाचा एक भाग शेत स्थानिक व्यापाऱ्यांच्या हातात जातो. त्यामुळे गणेशोत्सव हा भक्तीबरोबरच हजारो कुटुंबांच्या उदरनिर्वाहाला हातभार लावणारा उत्सव आहे. विशेषतः छोटे दुकानदार आणि घरगुती व्यवसाय करणाऱ्यांसाठी हा

प्रत्येक कॉलनीत, प्रत्येक गल्लीत आणि प्रत्येक घरात मुलांसाठी सुंदर उपक्रम आयोजित करता येतील. सामान्य ज्ञान स्पर्धा, प्रश्नमंजुषा, चित्रकला, वक्तृत्व, निबंधलेखन, संस्कृत श्लोक, अभंग, देशभक्तीपर गीते, पारंपरिक खेळ, बुद्धिबळ, कॅसम, कथाकथन, पुस्तक वाचन अशा उपक्रमांमधून मुलांचे मनोरंजनही होईल आणि त्यांच्या ज्ञानातही भर पडेल.

ज्येष्ठ नागरिकांसाठी अभंग, भजन, कीर्तन, अनुभवकथन आणि सांस्कृतिक कार्यक्रम ठेवता येतील. महिलांसाठी पारंपरिक पाककला, रांगोळी, गीत-स्पर्धा किंवा हळदी-कुंकू यांसारखे कार्यक्रम घेता येतील. तरुणांनी रक्तदान, वृक्षारोपण, स्वच्छता अभियान, गरजू विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य वाटप अशा सामाजिक उपक्रमांतून गणरायाची सेवा करावी.

विकास कपोले
९४०३४२५७७७

काळ आशेचा आणि आनंदाचा असतो.

मात्र या आनंदाला गोंगाटाची गरज नाही. गणरायाला मोठमोठ्या आवाजाचा डीजे किंवा कानटळ्या बसविणारा ध्वनी आवडतो, असे आपल्या धर्मात कुठेही सांगितलेले नाही. उलट आरतीतील घंटानाद, टाळ-मृदंगाचा ताल, भजन-कीर्तनाची गोडी आणि सामूहिक प्रार्थनेतील शांतता यामध्येच खरा आध्यात्मिक आनंद आहे. म्हणून यंदाचा गणेशोत्सव गर्दी नको, गोंगाट नको; भक्ती हवी, संस्कृती हवी आणि आनंद हवा या भावनेने साजरा करूया.

पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव ही आजची मोठी गरज आहे. शक्यतो शाडू मातीच्या किंवा पर्यावरणपूरक मूर्तीचा वापर, नैसर्गिक सजावट, प्लास्टिकचा कमीत कमी वापर आणि विसर्जनाच्या वेळी जलस्रोतांचे प्रदूषण होणार नाही याची काळजी घेणे हीदेखील गणरायाचीच सेवा आहे.

दहा दिवसांचा हा उत्सव म्हणजे घरातील प्रत्येक सदस्याला एकत्र आणण्याची सुंदर संधी आहे. आजच्या धावपळीच्या जीवनात कुटुंबातील सदस्यांना एकत्र बसून आरती करण्यासाठी मिळणारा वेळ, प्रसाद वाटताना होणारे हास्य, शेजाऱ्यांशी

देणारे आणि विचार करायला लाणारे असावेत.

व्यसनमुक्ती, जलसंवर्धन, वृक्षसंवर्धन, स्त्री-सन्मान, शिक्षण, स्वच्छता, वाहतूक शिस्त, ज्येष्ठांचा सन्मान, डिजिटल सुरक्षितता, देशभक्ती, सामाजिक एकोपा अशा विविध विषयांवर सुंदर आणि जिवंत देखावे सादर करता येतील.

त्यामुळे सगळ्यात उंच मूर्ती कोणाची? यापेक्षा सगळ्यात सुंदर संदेश कोण देत आहे? याची स्पर्धा व्हावी. गणरायाच्या चरणी फुलांची उधळण करणाबरोबरच एखादे झाड लावले, एखाद्या गरजू विद्यार्थ्याला मदत केली, पाण्याची बचत केली किंवा समाजात एखादा चांगला विचार रुजवला, तर तीच गणरायाची खरी आराधना ठरेल. उंचीपेक्षा आकर्षकता, दिग्वाक्यापेक्षा संस्कार आणि खचपेक्षा समाजोपयोगी विचार-असाच यंदाचा गणेशोत्सव असावा! आजच्या काळात गणेशोत्सव

साजरा करताना गणरायाच्या मूर्तीची उंची नव्हे, तर तिच्यामागचा विचार महत्त्वाचा आहे. यंदा पाण्याची कमतरता जाणवत असताना नदी-नाल्यांमध्ये मोठ्या मूर्तीचे विसर्जन करणे अनेकदा अडचणीचे ठरते. त्यामुळे उगाचच उंचीच्या मूर्ती उभारण्यापेक्षा आकाराने सुबक, कलात्मक, आकर्षक आणि पर्यावरणपूरक गणेशमूर्तीची प्रतिष्ठापना करण्याचा विचार प्रत्येक मंडळाने करायला हवा. गणरायाला मोठे करण्यासाठी मूर्तीची उंची वाढविण्याची गरज नाही; आपल्या भक्तीची उंची, आपल्या विचारांची उंची आणि समाजाप्रती असलेली आपली बांधिलकी हीच खऱ्या अर्थाने गणरायाची महती वाढवते. विशेष आनंदाची बाब म्हणजे घुळे शहरातील एका गणेश मंडळाने कागदाच्या लगद्यापासून पर्यावरणपूरक

पर्यावरणपूरक गणेशमूर्तीची प्रतिष्ठापना करण्याचा विचार प्रत्येक मंडळाने करायला हवा. गणरायाला मोठे करण्यासाठी मूर्तीची उंची वाढविण्याची गरज नाही; आपल्या भक्तीची उंची, आपल्या विचारांची उंची आणि समाजाप्रती असलेली आपली बांधिलकी हीच खऱ्या अर्थाने गणरायाची महती वाढवते. विशेष आनंदाची बाब म्हणजे घुळे शहरातील एका गणेश मंडळाने कागदाच्या लगद्यापासून पर्यावरणपूरक

होणारा संवाद आणि मुलांच्या चेहऱ्यावर दिसणारा उत्साह-हीच तर गणरायाची खरी कृपा आहे.

गणरायाकडे आपण मोठ्या अपेक्षा घेऊन जातो; पण यंदा त्याच्याकडे एकच मागणी करूया- प्रत्येक घरात सुख, समाधान, आरोग्य, ज्ञान, प्रेम आणि परस्परांबद्दल आदर नांदो. कोणाच्याही घरातील चूल विझू नये, कोणाच्याही डोळ्यात अश्रू राहू नयेत आणि प्रत्येकाच्या आयुष्यात आशेचा नवा प्रकाश निर्माण व्हावा.

चला, यंदाचा गणेशोत्सव भक्तीचा करूया, संस्कृतीचा करूया, ज्ञानाचा करूया आणि माणुसकीचा करूया.

गणरायाच्या आगमनाने बाजारपेठा फुलू देत, छोटेछा-मोठ्या व्यापाऱ्यांच्या व्यवसायाला भरपेट मिळू देत, हजारो हातांना रोजगार मिळू देत आणि प्रत्येक घरात आनंदाचे दीप उजळू देत.

गर्दीपेक्षा संस्कार मोठे, गोंगाटापेक्षा आरती मोठी, दिग्वाक्यापेक्षा भक्ती मोठी, आणि उत्सवापेक्षा माणुसकी मोठी! श्री गणरायाच्या चरणी एकच प्रार्थना- सर्वांच्या जीवनातील विघ्ने दूर होवोत, ज्ञान-विवेकाची ज्योत प्रज्वलित होवो, आणि प्रत्येकाच्या घरात सुख-समृद्धी नांदो! गणपती बाप्पा मोरया! मंगलमूर्ती मोरया!

गणेशमूर्ती तयार करून आणण्याचे नियोजन केले आहे. हा उपक्रम निश्चितच अनुकरणीय असून, इतर मंडळांनीही त्यातून प्रेरणा घ्यावी.

गणेशोत्सवातील देखावेही केवळ भव्यता आणि खर्चाचे प्रदर्शन करणारे नसावेत, तर समाजाला दिशा देणारे आणि विचार करायला लावणारे असावेत. व्यसनमुक्ती, जलसंवर्धन, वृक्षसंवर्धन, स्त्री-सन्मान, शिक्षण, स्वच्छता, वाहतूक शिस्त, ज्येष्ठांचा सन्मान, डिजिटल सुरक्षितता, देशभक्ती, सामाजिक एकोपा अशा विविध विषयांवर सुंदर आणि जिवंत देखावे सादर करता येतील. त्यामुळे सगळ्यात उंच मूर्ती कोणाची? यापेक्षा सगळ्यात सुंदर संदेश कोण देत आहे? याची स्पर्धा व्हावी. गणरायाच्या चरणी फुलांची उधळण करणाबरोबरच एखादे झाड लावले, एखाद्या गरजू विद्यार्थ्याला मदत केली, पाण्याची बचत केली किंवा समाजात एखादा चांगला विचार रुजवला, तर तीच गणरायाची खरी आराधना ठरेल. उंचीपेक्षा आकर्षकता, दिग्वाक्यापेक्षा संस्कार आणि खचपेक्षा समाजोपयोगी विचार-असाच यंदाचा गणेशोत्सव असावा!

- तापमानात बदल झाल्यामुळे पर्यावरणाचे संतुलन बिघडत आहे. निसर्ग हा अत्यंत सहनशील आहे .परंतु जेव्हा मानवाकडून अतिरेक होतो तेव्हा त्याचा प्रकोप महापूर, भूकंप, दुष्काळ अशा रूपात समोर येतो. त्यामुळे या गंभीर बाबी लक्षात घेऊन समतोल राखणे, ही प्रत्येकाची नैतिक जबाबदारी आहे .वास्तविक आजपासूनच निसर्ग संवर्धनाची सुरुवात करावी लागेल. निसर्गाचे रक्षण म्हणजे आपल्या अस्तित्वाचे रक्षण होय. निसर्गाकडून फक्त घेण्याची नाही, तर त्याला परत करण्याची देखील गरज आहे. जसे प्रत्येक लावलेले झाड हा पृथ्वीला दिलेला श्वास आहे. वाचवलेला प्रत्येक पाण्याचा थेंब हा भविष्यासाठी जपलेला खजिना आहे. तसेच निसर्ग म्हणजे सुष्टीच्या हृदयाचे स्पंदन आहे.

हिरव्या पानात जीवनाचा अर्थ लपलेला असतो, वाहणाऱ्या नदीत संघर्षाचा धडा लिहिलेला असतो. निसर्गाच्या कुशीत प्रत्येक क्षण फुलून जातो, थकलेला जीवही नव्या आशेने पुन्हा उभा राहतो!!!

फुलांनी कधीच सुगंधाचा गाजावाजा केला नाही, नदीने कधी प्रवासाचा हिशोब मांडला नाही, निसर्ग शिकवतो फक्त देत राहण्याची कला, म्हणूनच त्याने कधी मोठेपणाचा मुकुट घातला नाही...

निसर्ग केवळ डोळ्यांना आनंद देत नाही, तर मनाला शांतता, विचारांना सकारात्मकता आणि जीवनाला नवीन ऊर्जा देतो. निसर्ग हा आपल्याला अनेक धडे देतो. निसर्ग एक निस्वार्थ शिक्षक आहे. वृक्ष कधी फळे खात नाही, पण स्वतः उन्हात उभे राहून इतरांना सावली देतात. नद्या स्वतःसाठी वाहत नाहीत, सूर्य स्वतःसाठी प्रकाश देत नाही, तर चंद्र शितलतेचा अनुभव देतो, म्हणजेच दुसऱ्याच्या कल्याणाची भावना यातून यात दिसून येते. तसेच निसर्गाचा प्रत्येक घटक आपल्याला प्रेम, त्याग, संयम आणि सेवाभाव शिकवतो.

निसर्ग म्हणजे देवाचं सुंदर गीत, त्यात दडलेलं असतं जगण्याचं संगीत. झाडं, फुलं, नदी आभाळाचा साज, निसर्गच आहे जीवनाचा खरा ताज. निसर्गाच्या सानिध्यात काही क्षण घालवले की मनातील ताण कमी होतो. मन शांत होते.

निसर्ग

पहाटे

उगवणाऱ्या सूर्याच्या किरणांनी नवचैतन्याचा अनुभव होतो .पक्षांचे मधुर किलबिलाट, फुलांचा सुगंध, झाडांची हिरवाई पाहून पृथ्वीने हिरवा शालू नेसला, असे वाटते. पहिल्या पावसाने येणारा मातीचा सुगंध, खळखळणाऱ्या नद्या , अथांग समुद्राच्या लाटांचा आवाज जणू एक संगीतच होय. हे सगळे निसर्गाचे अलंकार होय. निसर्ग हा असा ग्रंथ आहे की त्याच्या प्रत्येक पानाने आपल्याला प्रेरणा मिळते, तसेच प्रत्येक ऋतूने आपल्याला नव्या आशांची प्रीत मिळते. निसर्गाशी जर आपण एकरूप झालो, तर आपल्याला स्वर्गात आल्याचा भास होतो.

झाडांची सावली पेशाने मिळत नाही, म्हणूनच निसर्गाची किंमत कधी कमी होत नाही. आजच्या आधुनिक व विज्ञान युगात माणूस निसर्गापासून दूर जात आहे. जंगलतोड, नष्ट होणाऱ्या नद्या, वाढत्या प्रदूषणामुळे हवामान

जयश्री बिरला पुणे, मो.९४०४०५६८४३ अलंकार होय. निसर्ग हा असा ग्रंथ आहे की त्याच्या प्रत्येक पानाने आपल्याला प्रेरणा मिळते, तसेच प्रत्येक ऋतूने आपल्याला नव्या आशांची प्रीत मिळते. निसर्गाशी जर आपण एकरूप झालो, तर आपल्याला स्वर्गात आल्याचा भास होतो. झाडांची सावली पेशाने मिळत नाही, म्हणूनच निसर्गाची किंमत कधी कमी होत नाही. आजच्या आधुनिक व विज्ञान युगात माणूस निसर्गापासून दूर जात आहे. जंगलतोड, नष्ट होणाऱ्या नद्या, वाढत्या प्रदूषणामुळे हवामान

डॉ.सौ.प्रज्ञा पुसदकर
मो.९४२३७३३६३०

आनंदी वाटचाल

आत्म्यात संकल्प किंवा निश्चय करण्याची जी शक्ती असते तिला आत्मबळ असे म्हणतात. आत्मबल म्हणजे संकल्प शक्तीचे सामर्थ्य .आत्म बळाचा उपयोग प्रत्येक जण नेहमीच करीत असतो. पण आपल्या अंगी आत्मबळ आहे आणि त्याचा उपयोग आपण जीवनात पदोपदी करीत असतो अशी जाणीव मात्र सहसा कोणालाही नसते .आपल्या शारीरिक शक्तीने आपण अनेक क्रिया नेहमी करीत असतो. पण त्याकरतांना आपण शक्तिमान आहोत आणि आपल्या शक्तीचा उपयोग करीत आहोत असे आपल्याला क्वचितच वाटते. जेव्हा विशिष्ट मर्यादेपेक्षा जास्त शक्ती खर्च करण्याची पाळी येते तेव्हा शक्ती खर्च करावी लागत असल्याची जाणीव आपल्याला होते आणि अशी जाणीव होऊ लागली म्हणजेच आपल्या अंगी शक्ती आहे की नाही हे सांगण्याचा किंवा ठरविण्याचा प्रश्न उत्पन्न होतो. ज्या गोष्टी करण्याची आपल्याला नेहमी सवय असते त्या करताना जे मनोव्यापार होत असतात त्याकडे आपले लक्ष नसते जे संकल्प रोज करण्याची सवय असते ते करण्याकरिता आत्मबळ फारसे लागत नाही .पण बुद्धीच्या निर्णयानुसार संकल्प करावयाचा असला तर मात्र तो करताना आत्मबळ बरेच लागते. ज्या गोष्टी करण्याचा मोह आपणाला होतो त्या करण्याचा संकल्प करताना आत्मबळ विशेष लागत नाही पण ज्या गोष्टी स्वाभाविक पणे आपल्याला आवडत नाही किंवा ज्या करण्याची सवय नसते त्या करण्याचा संकल्प करताना आत्मबळ जास्त लागते. आत्मबळाचा उपयोग चांगले किंवा वाईट असे दोन्ही प्रकारचे निश्चय करण्यासाठी केला जातो. म्हणूनच आत्मबलाचे निरनिराळे प्रकार असू शकतात. आत्मबलाचे सात्विक राजस आणि तामस असे तीन प्रकार सांगितलेले आहेत .ज्या आत्मबलाच्या योगाने मनप्राण व इंद्रिय यांच्या क्रिया विशुद्ध किंवा सात्विक बुद्धीच्या निर्णयानुसार कोणत्याही रीतीने न चळता होतात ते सात्विक आत्मबल होय यालाच नैतिक किंवा दैवी बळ असे म्हणतात. ज्या आत्मबलाच्या योगाने धर्म अर्थ आणि काम यांच्यापासून प्रसंगानुसार प्राप्त होणाऱ्या फलाच्या इच्छेने मनुष्य ते पुरुषार्थ साधण्याचा निश्चय करतो ते आत्मबल राजस होय. ज्या आत्मबलाच्या योगाने मनुष्य सात्विक बुद्धीच्या निर्णयानुसार न वागता दुष्ट भावनांच्या आहारी जाऊन झोप भीती शोक विशाद आणि गर्व ही सोडित नाही ते आत्मबल तामस होय .यालाच

आत्मबळ

आत्मबल किंवा शील पुष्कळ अंशी त्याच्या सवयीवर अवलंबून असते. लहानपणापासून ज्याला उत्तम सवयी लागलेल्या असतात त्याचे शील सर्वोत्कृष्ट असते ज्याला लहानपणापासून किंवा नंतर वाईट सवयी लागतात तो दुशील होतो. व्यक्तीच्या स्वतःच्या सवयीप्रमाणे कौटुंबिक जातीय धार्मिक सामाजिक राष्ट्रीय किंवा ऐतिहासिक सवयी जिला आपण परंपरा असे म्हणतो तिचाही परिणाम व्यक्तीच्या आत्मबलावर होत असतो. परंपरा चांगली किंवा वाईट असेल त्यानुसार त्या परंपरेत वाढलेल्या

व्यक्ती सुशील वा दुशील होतात. आत्मबल व सवयी यांचा याप्रमाणे निकट संबंध असल्यामुळे सवयी कशा जडतात कशा तोडता येतात आणि जीवनात सवयीची महत्त्व काय आणि किती असते हे पाहणे ही जरूर आहे. एकच क्रिया पुन्हा पुन्हा केल्याने त्याची सवय लागली असे आपण म्हणतो .शारीरिक श्रम विचार आत्मबल आणि वेळ यांची बचत होण्याकरिता सवयी ही एक ईश्वर निर्मित नामीयुक्ती आहे असे म्हणण्यास हरकत नाही. मनुष्याचे जीवन व्यवस्थित पद्धतशीर नियमित आणि यशस्वी होण्यासाठी चांगली सवय असणे ही एक महत्वाची गोष्ट आहे. चांगल्या सवयी लहानपणापासून लावून घेणे हे सात्विक आत्मबल वाढविण्याचे सोपे

डॉ.वशवंत सुरोशी
मो.८३८०६२१२१

उमलत्या कळ्या

शारदा विद्यालयाच्या हॉस्टेलमधील नववीच्या विद्यार्थिनींनी कॉमन रूममध्ये सरस्वतीची तसबीर आणून लावायची असे ठरले. खरंतर ही कल्पना होती रुपालीची. तिने आपल्या चार-पाच मैत्रिणींना मनातील हा विचार बोलून दाखवला. मैत्रिणींना नाही म्हणण्याचा काही प्रश्न नव्हता. प्रश्न होता तो तसबीर लावायला अधिकाऱ्या पदावगी देतील का? कारण हॉस्टेलच्या बाहेरच्या व्हरंड्यात सरस्वतीची मूर्ती अगोदरपासून ठेवलेली होती. नीताने शेवटी न राहून विच-रलेच.

तु म्हणतेस त्याबाबत कोणाची हरकत नाही.पण साबळे मॅडमला विचारायला हवे. तुम्ही वीस-वीस रुपये वांगी गोळा करा. साबळे मॅडमला आपण विचारायला जाऊ. कॉमनरूममध्ये कायम असच्छता असते. तिथे सरस्वतीची तसबीर लावली तर आपण मुली तरी तिथे स्वच्छता ठेवू. सफाईकरणाऱ्या मावशी बऱ्याचवेळा कॉमनरूम झाडतच नाहीत. देवीची पुजा करायच्या निमित्ताने स्वच्छता राखली जाईल, असे साबळे मॅडमला पटवून देऊ. तुझी आयडिया एकदम बरोबर आहे. स्वप्ना म्हणाली.

अगं, पण दररोज पुजा कोण करील ?दिव्याने शंका विचारली. अगं,पुजा हे निमित्त झालं. तिथे जाऊन शांतपणे अभ्यास करायचा.वाचन करायचं. खोलीतल्या गोंगाटामुळे कधी-कधी लक्ष लागत नाही.रूपालीने स्पष्ट केलं. तसबीर लावलीच आहे तर पुजाही करायला हवी. दिव्या म्हणाली. मग ही जबाबदारी तूच घे. तुला जमेल तशी पुजा करीत जा. आम्ही तुला मदत करू. रूपाली बोलली.

मी एकटीच का करू? तुम्हा सगळ्यांना पुजा करता यायला हवी.दिव्या हट्ट सोडत नव्हती. दिव्या,तुला तसबीरीची कल्पना पटत नसेल तर सोडून दे. काय करायचं ते ठरू या नंतर... रूपालीने सगळ्यांना आपापल्या रूममध्ये जाण्यासाठी सुचवले.

हॉस्टेलमध्ये एक कॉमनरूम होती. रविवाऱ्या किंवा सुट्टीच्या दिवशी काही मुली इथे बसून आपल्या आवडीच्या,छंदाच्या गोंगा करीत. कोणी मांडी घालून चित्र काढून रांगवयच्या. कोणी प्रयोगाची वही पूर्ण करत. तर कोणी ग्रंथालयातून आणलेले पुस्तक निवांतपणे वाचत बसे. पण बऱ्याचवेळा ही खोली स्वच्छ झाडलेली नसे. मग मुलींना सफाई करावी लागे. सफाई करणाऱ्या मावशी देवभोळ्या आहेत, हे मुलींनी ओळखले होते. मात्र काही अडगळ असली की त्या कॉमनरूममध्ये आणून ठेवायच्या. मुली त्यामुळे वैतागायच्या. यावर रूपालीने ही आयडिया शोधून काढली होती.

मात्र रूपालीच्या बोलण्याने दिव्याचा गैरसमज झाला. लिला तो स्वतःचा अपमान वाटला. तेव्हापासून तिने रूपालीसोबत अबोला धरला. रूपालीच्या इतर मैत्रिणींसोबतही ती कमी बोलू लागली. त्याचदरम्यान शाळेत शिक्षणविषयक परिषद आयोजित केली होती. कलाशिक्षिका मॅधळे मॅडम यांनी रूपालीच्याचमुला ईशस्तवन आणि स्वागतगीताची तयारी करण्यास सांगितले. रूपालीने आपल्या मैत्रिणींना याबाबत तयारी करण्यासाठी एकत्र बोलावले. तेव्हा दिव्या आली नाही. तिने आपल्या नव्या मैत्रिणींना सांगायला सुरुवात केली की रूपाली देवाला वगैरे मानत नाही तर तिने कशाला ईशस्तवन म्हणावं? तसबिरीला नमस्कार न करणाऱ्या मुलींना ईशस्तवन म्हणायची संधीच द्यायला नको.

दिव्याचं बोलणं फारसं कोणी मनावर घेतलं नाही,त्यामुळे ती आणखी आक्रमकपणे रूपालीच्या नास्तिक असणे,देवपूजा न करणे याबाबत शाळेतील,हॉस्टेलमधील मैत्रिणींसोबत बोलू लागली. रूपालीच्या कानावरही दिव्याचे बोलणे गेले असावे. मात्र तिने आपल्यावर दिलेल्या जबाबदारीवर लक्ष केंद्रित केले. ईशस्तवनाची निवड, स्व-गातगीताची निवड, गोड गळा असणाऱ्या मैत्रिणींना सरावासाठी बोलावणे, वेळेनुसार सराव करणे, यातच रूपालीचा आणि तिच्या मैत्रिणींचा वेळ जात होता. मॅधळे मॅडम सांगत तशा त्या सरावातून बदल करत होत्या. आपल्या बोलणे ऐकून तरी रूपाली आपल्याला जाब विचारायला येईल, अशी दिव्याची अपेक्षा होती. मात्र रूपालीने कोणताही प्रतिसाद न दिल्याने दिव्या स्वतःच अस्वस्थ झाली होती.

शिक्षण परिषदेचा कार्यक्रम यथासांग पार पडला. पाहुण्यांनी गायन करणाऱ्या मुलींचे मनापासून कौतुक केले. विशेषतः रूपालीच्या नेतृत्वाचे मुख्याध्यापकांनी जाहीर कौतुक केले.

कार्यक्रम संपल्यानंतर दिव्या मैत्रिणीच्या कानाला लागली, नुसता आवाज चांगला असून फायदा नाही, आपले वागणेही चांगले असायला हवे.

तिच्या मैत्रिणींना समजत होते की ती कोणाबद्दल बोलतेय. आठ-पंधरा दिवसांनी रूपालीच्या कानावर या सगळ्या गोष्टी पोहचल्या. तिने दिव्याला आपल्या खोलीत बोलावून घेतले. तेव्हा रूपालीसोबत तिच्या मैत्रिणीही होत्या. दिव्याला वाटले आपण रूपालीला खडे बोलावण्याची आयती संधी आलेय. ती मोठ्या

उत्साहाने खोलीत आली. दिव्या, जाब विचारावा म्हणून मी तुला अजिबात बोलावलेलं नाही. फक्त माझे विचार तुला स्पष्टपणे सांगवेत, म्हणून तुझ्याशी बोलणार आहे. अर्थात माझे विचार तुला पटावेत असा आग्रहही त्यामगे नाही. रूपालीने दिव्या आल्या-आल्याच सुरुवात केली.

अगं, पण काय झालं ?दिव्या आव आणत म्हणाली. उगीच वेड पांघरून पेड्यावला जाऊ नकोस. मुख्य मुद्दा असा होता की कॉमनरूममध्ये तसबीर लावण्याचा! पुजा करणे ही अनुपंगिक बाब होती. खरंतर त्यामुळे कॉमनरूममधील अडगळ कमी होईल नि स्वच्छता राखली जाईल, एवढाच उद्देश होता. आपण शाळेत आपल्या वैयक्तिक श्रद्धा सांभाळायला येत नाहीत. पण तुला हवं असेल तर तू तुझी श्रद्धा सांभाळू शकतेस. मी नास्तिक आहे किंवा आस्तिक आहे हे तू

संस्कार

कशावरून ठरवलंस ? त्यापूर्वी माझं मत कधी विचारलं होतंस ? गायनासाठी तुला बोलावलं होतं, मात्र तू माझ्या आस्तिक-नास्तिकच्या वादात पडलीस नि एका चांगल्या संधीला हुकलीस. यात कोणाचं नुकसान झालं हे तूच तपासून बघ. तुला आम्ही आमची मैत्रीण मानतो. शेवटी निर्णय तुझा आहे. रूपालीने बोलणे थांबवले.

दिव्याला वाटलं होतं,रूपाली जाब विच-रेल. खरं-खोटं करायला सांगेल. पण तिच्या शांत आणि विचारपूर्वक बोलण्यावर नेमकं काय उतर द्यावं, हे दिव्याला सूचना. ती इतर मैत्रिणींच्या तोंडाकडे पाहू लागली. त्यांनीही आपली तोंडं फिरवली. दिव्याला आपली चूक उमगली. बराच वेळ ती गप्प राहिली. मग एकदम पुढे येत म्हणाली,मला माफ कर.मी चुकीचे वागले. यापुढे असं वागणार नाही.

अगं,असं नको म्हणसु! आपल्या मनात द्वेषाची भावना येता कामा नये. आपण आणखी दोन-तीन वर्षं एकत्र राहणार आहोत. आहोत तोपर्यंत एकमेकांशी चांगलं वागायचं, अशी माझी आई मला नेहमी सांगते. जे झालं ते विसरून जा.आपण पुन्हा एखाद्या कार्यक्रमात नक्की एकत्र येऊ. तू येशील याची मला खात्री आहे.

रूपालीचे बोलणे ऐकून दिव्याच्या डोळ्यात अश्रू आले. मैत्रिणींना रूपालीविषयी अभिमान वाटला.

नक्की! आणि मला तुझ्या आईलाही भेटावसं वाटतंय! असं म्हणत तिने रूपालीला गच्च मिठी मारली.

एक आगळेवेगळे मागणे

नुकतीच आषाढी एकादशी होऊन गेली. आता श्रावण येणार आणि त्यानंतर आपल्या सर्वांच्या लाडक्या गणरायाचे आगमन होणार. या उत्सवाची प्रतीक्षा आणि उत्सुकता प्रत्येकालाच असते.

तसे पाहायला गेले तर आज प्रगत तंत्रज्ञान, आधुनिक विचार आणि काळानुसार बदलणारी जीवनशैली या सर्वांमध्ये अध्यात्माला स्थान तसे कमीच आहे. पण आमचे घर मात्र याला अपवाद म्हणावे लागेल. आमच्या घरात आधुनिकता तर आहेच; पण त्याचबरोबर अध्यात्मिकताही आहे. नित्यनेमाने पूजा-विधी, देवाचे नामस्मरण, उपासना, आरती इत्यादी होत असते.

नेहमीप्रमाणे आईने पूजा केली आणि त्यानंतर आरतीसाठी आम्ही सर्वजण एकत्र आलो. गणरायाची मनोभावे आरती झाली आणि आई म्हणाली, हे गणराया, शेवटच्या श्वासापर्यंत माझ्या शरीराचे सर्व अवयव सक्रिय राहू देत.

मी आईला म्हणाले, लोक देवाकडे धनसंपत्ती, सुखसमृद्धी मागतात. विघ्न दूर होऊ दे, अशी प्रार्थना करतात. आणि तू हे काय आगळेवेगळे मागतेस ?

त्यावर आई म्हणाली, अगं, शरीरात ताकद आहे तोपर्यंतच सर्व काही ठीक आहे. हात, पाय, डोळे, कान यांची कार्यक्षमता कमी झाली तर कितीही सुख असू दे, कितीही ऐश्वर्य असू दे; त्यांचा काय उपयोग ?

मी म्हणाले, हो, हेही खरंच आहे. पण तू काळजी का करतेस ? तुझे किंवा बाबांचे काही दुखले-खुपले तर मी आहे ना! मी घेईन काळजी.

आई हसून म्हणाली, अगं माझी चिमणी, तुझ्या आणि आमच्यात जीव आहे, हे खरं. पण तू कायम आमच्याजवळ राहणार नाहीस ना ? आणि एकदा तुझं लग्न झालं की तू तुझ्या मनाची मालकीण राहणार नाहीस, बाळा. नाही म्हटलं तरी बंधने येतातच. म्हणूनच देवाला सांगते की, शेवटपर्यंत मी निरोगी आणि उत्साही राहू दे. अंगात बळ राहू दे.

आईचे हे आगळेवेगळे मागणे खरंच आपल्या सर्वांना विचार करायला भाग पाडणारे आहे.

दिलाली पाचपुते
मो.८०८७७ ३६५८३

बदलत्या जीवनशैलीनुसार वेळेवर जेवण नाही, पुरेशी झोप नाही, सकस आहार नाही आणि मग अशा परिस्थितीत कमी वयातच आपण विविध आजारांनी ग्रसले जातो. मग श्रीमंती कितीही असली, ऐश्वर्य कितीही असले तरी सुख मात्र लाभत नाही.

आपले आयुष्य कितीही धावपळीचे असले तरी स्वतःसाठी थोडा वेळ काढायलाच हवा. नित्यनेमाने योग किंवा व्यायाम करणे आवश्यक आहे. नाहीतर पॅंकेजच्या नावाखाली तासन्तास बसणारा सध्याचा युवावर्ग पाठदुखी, कंबरदुखीने त्रस्त होताना दिसतो. कमी वयातच अनेकांना हृदयविकार, मधुमेह, रक्तदाब यांसारख्या आजारांनी पछाडले आहे. आणि जर तारुण्यातच ही अवस्था असेल, तर वृद्धापकाळात काय होणार ?

यासाठी सर्वांनी केवळ परिश्रम करणे आणि पैसे कमावणे यामागे न लागता स्वतःच्या आरोग्याचीही काळजी घ्यायला हवी. कारण शरीर निरोगी असेल तरच आपण आपल्या कष्टाचे, संपत्तीचे आणि आयुष्यातील सुखाचे खऱ्या अर्थाने उपभोग घेऊ शकतो.

नाहीतर तो गणराय तरी काय करणार ?

चला तर, या गणेशोत्सवात आपण सर्व मिळून श्रीगणेशाला एक आगळेवेगळे गाऱ्याणे घालूया-

हेची दान देगा देवा, तुझा विसर न भावा।

आरोग्याचा देई ठेवा, त्रास कोणाचा न भावा।।

आपल्या या प्रार्थनेत केवळ स्वतःच्या आरोग्याची नव्हे, तर सर्वांच्या आरोग्याची भावना असू दे.

संस्कृतमधील हे सुभाषितही याटिकाणी सार्थ ठरते- सर्वे भवन्तु सुखिनः। सर्वे सन्तु निरामयाः।

अर्थात-सर्वजण सुखी होवोत आणि सर्वजण निरोगी राहोत.

यंदा गणरायाकडे धन, संपत्ती किंवा ऐश्वर्य मागण्याबरोबरच एक गोष्ट नक्की मागूया-निरोगी शरीर, प्रसन्न मन आणि उत्साही आयुष्य!

वाचाल तर वाचाल

खान्देशच्या खाद्यसंस्कृतीत 'आंगसे रस्सा' चा पदार्थ जितका साधा दिसतो, तितकाच तो चवीने समृद्ध असतो. अगदी त्याचप्रमाणे मच्छिंद्र वाघ यांचा 'आंगसे रस्सा' हा कथासंग्रह आकाराने छोटा असला, तरी आशयाच्या गाभाऱ्यात अफाट जीवनानुभव, लोकसंस्कृतीचे वैभव आणि माणुसकीचा उबदार स्पर्श सामावून घेतो. प्रत्येक कथा वाचकाच्या मनाला धिडते, विचारांना चालना देते आणि वाचनानंतरही दीर्घकाळ स्मरणात राहते.

या कथासंग्रहाचे सर्वात मोठे वैशिष्ट्य म्हणजे अहिराणी बोलीभाषेचा अस्सल गोडवा. हरवत चाललेल्या म्हणी, ओव्या, वाक्पत्रकार आणि लोकजीवनातील भाषिक संपदा लेखकाने अत्यंत नैसर्गिकरीत्या कथांमध्ये गुंफली आहे. त्यामुळे कथा केवळ वाचल्या जात नाहीत, तर त्या अनुभवाच्या लागतात. लेखकाने आपल्या लेखणीतून अहिराणीच्या मौखिक परंपरेला जणू नवसंजीवनीच दिली आहे.

'पिप्पयना पार' ही संग्रहातील पहिली कथा गावच्या पारावर बसलेल्या ज्येष्ठांच्या गण्यांमधून उलगडत जाते. गावातील बदल, नातेसंबंध, अनुभव, संस्कार, सामाजिक जाण आणि जीवनाचे तत्त्वज्ञान यांचे अत्यंत प्रभावी चित्रण या कथेत आढळते. बदलत्या काळातही कुटुंबव्यवस्थेचे महत्त्व आणि माणुसकीची उब जपणाऱ्या ग्रामीण संस्कृतीचे दर्शन ही कथा घडवते.

या कथांमध्ये विणलेल्या ओव्या हा या पुस्तकाचा आत्माच म्हणावा लागेल. सासू नी सासरा मना जिवले आसरा, माता नी पिता जन्म देणारा दूसरा...झ या ओव्यांतून आई-वडील आणि सासू-सासऱ्यांविषयीचा आदर, कुटुंबव्यवस्थेचे महत्त्व आणि संस्कारांचे मूल्य अत्यंत प्रभावीपणे व्यक्त झाले आहे.

ग्रामीण जीवनातील सहज विनोद,

आंगसे रस्सा

मिश्रकीलपणा आणि लोकभाषेतील खुमासदार शैली पुढील ओवीतून खुलून येते- कुकू लाये नार जशी तलवारानी आनी, नको भारी भरू, तुले दुसरी करी आणि...झ

तर जीवनातील चढ-उतारांची जाणीव करून देणारी ही ओवी मनाला खोलवर स्पर्श करते- नको हासू नार मन्हा फाटेल लुगडाले, उशीर नई लागायू मन्ह दैह हुगडाले...झ

या ओव्या माणसाला नम्रतेचा आणि संवेदनशीलतेचा मौल्यवान संदेश देतात.

सामाजिक वास्तवाचे चित्रण करताना लेखकाची लेखणी अधिक धारदार होते. स्त्रीजीवनातील वेदना, मानसिक गुलामगिरी, आडरे बेटीचे वास्तव, रुढी-परंपरांतील विसंगती आणि समाजातील अन्याय यांवर त्यांनी अत्यंत संवेदनशील शब्दांत भाष्य केले आहे. काय सांगू पिता मन्ही जलमनी कथा, हाई तपती ऊनथी भरी माले लोटी तरी देता...झ

ही ओवी वाचताना एका स्त्रीच्या मनातील वेदना, असहाय्यता आणि तिच्या

मायबोलीच्या अस्सल चवीचा साहित्यिक आस्वाद : ‘आंगसे रस्सा’

अस्तित्वाची घुसमट तीव्रतेने जाणवते. लेखकाचा सामाजिक दृष्टिकोन आणि मानवी संवेदनशीलता येथे प्रकर्षाने जाणवते.

या कथासंग्रहात गावाकडचे जीवन, लोकसंस्कृती, चालीरीती, अंधश्रद्धा, बदलते सामाजिक वास्तव, नातेसंबंध, माणुसकी आणि स्थलांतरितांच्या जीवनातील संघर्ष यांचे वास्तवदर्शी चित्रण आहे. गावच्या पारंपासून ते मुंबईच्या प्रवासापर्यंत लेखकाने अनेक विषय प्रभावी कथारूपात मांडले आहेत. हे पुस्तक वाचताना एखादी दर्जेदार वेबसिरीज अनुभवत असल्याची भावना निर्माण होते. प्रत्येक कथा नवीन अनुभव देते, प्रत्येक पान नवीन विचार देऊन जाते आणि प्रत्येक ओवी आपल्या मायबोलीच्या वैभवाची नव्याने जाणीव करून देते.

'आंगसे रस्सा' हा केवळ कथासंग्रह नाही; तर अहिराणी भाषा, लोकपरंपरा, ओव्या, म्हणी आणि खान्देशच्या सांस्कृतिक अस्मितेचा जणपारा एक महत्वाचा साहित्यिक दस्तऐवज आहे. या पुस्तकामुळे वाचकाला अहिराणी शब्दसंपदा आणि लोकजीवनाचा अनमोल ठेवा अनुभवता येतो.

लेखक मच्छिंद्र वाघ यांचे मनःपूर्वक अभिनेदन! त्यांच्या लेखणीतून अशीच मायबोली समृद्ध करणारी, समाजाला विचार देणारी आणि अहिराणी भाषेचे वैभव जपणारी साहित्यनिर्मिती सातत्याने घडत राहो, हीच सदिच्छा.

अहिराणीवर प्रेम करणाऱ्या प्रत्येक वाचकाने 'आंगसे रस्सा' हा कथासंग्रह अवश्य वाचावा. या पुस्तकातून केवळ कथा नव्हे, तर आपल्या मातीचा सुगंध, मायबोलीचा गोडवा आणि लोकसंस्कृतीचे चिंतन वैभव अनुभवायला मिळते.

- **कवी मोहन पाटील कवळीथकर.**
मो.नं.-९८९८२०६९६४. पुस्तकाचे नाव:- आंगसे रस्सा लेखक:- मच्छिंद्र वाघ.९८५०७७०७४५ प्रकाशक:- अनित्य प्रकाशन, मुंबई.

